

Mijn column nummer 256

Eeuwig duurt zo lang...

Het geheugen van overheden schiet soms te kort. Ik ken een geval waar de overheid is vergeten dat een verontreiniging is geïsoleerd en dat beheer en controle nodig zijn. Ik ken ook een geval waar de overheid is vergeten dat er een nader onderzoek en een saneringsonderzoek zijn gedaan en zij zelf heeft besloten dat er gesaneerd moest worden.

De Wet bodembescherming geeft tegenwoordig veel keuzevrijheid bij het bepalen van de methode om een geval van bodemverontreiniging ongedaan te maken. Artikel 38 lid 1 van deze wet bepaalt dat degene die de bodem saneert, de sanering zodanig uitvoert dat (1) de bodem ten minste geschikt wordt gemaakt voor de functie die hij na de sanering krijgt waarbij het risico voor mens, plant of dier als gevolg van blootstelling aan de verontreiniging zoveel mogelijk wordt beperkt, (2) het risico van de verspreiding van verontreinigende stoffen zoveel mogelijk wordt beperkt en (3) de noodzaak tot het nemen van maatregelen en beperkingen in het gebruik van de bodem als bedoeld in artikel 39d zoveel mogelijk wordt beperkt. In dit artikel staat drie maal de term 'zoveel mogelijk'. Daardoor is sprake van een wettelijke mogelijkheid om per geval een goede afweging te maken.

Dat was vroeger heel anders. Toen kon gekozen worden uit het volledig verwijderen van de verontreinigende stoffen uit de bodem en het isoleren, beheersen en controleren (IBC) daarvan. De afweging vond plaats op basis van locatiespecifieke omstandigheden. Vanaf het begin van de bodemsaneringsoperatie in 1980 tot op heden is op tientallen locaties gekozen voor IBC-maatregelen.

De IBC-maatregelen moeten eeuwigdurend in stand blijven. Voor de meeste IBC-locaties is de overheid verantwoordelijk. De jaarlijkse kosten voor controle en onderhoud worden in de regel betaald uit de budgetten die tot heden jaarlijks voor de bodemsanering beschikbaar worden gesteld. Het is nog niet bekend of deze budgetten eeuwig beschikbaar blijven.

Er zijn verschillende organisaties opgericht die de eeuwigdurende nazorg willen overnemen. Zij hebben rekenmethodes ontwikkeld om de jaarlijkse kosten en de vervangingskosten te kapitaliseren. Met behulp van deze methodes kan de totale last van IBC-locaties worden berekend.

Op veel plaatsen in Nederland is voor IBC-maatregelen gekozen in de tijd dat de keuze bestond uit volledige verwijderd en volledige isolatie. Met de huidige mogelijkheden om ook tussenvarianten te kiezen kan een deel van de IBC-locaties mogelijk alsnog in gebruik worden genomen. Een andere mogelijkheid is het recyclen van materialen en het winnen van energie.

Dat lijkt me een goed en niet al te moeilijk onderwerp voor de verlenging van het convenant Bodemontwikkelingsbeleid en aanpak spoedlocaties.